

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

12 noiembrie 2015 *

„Trimitere preliminară — Apropierea legislațiilor — Proprietate intelectuală — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29/CE — Drept exclusiv de reproducere — Excepții și limitări — Articolul 5 alineatul (2) literele (a) și (b) — Excepția privind reprografia — Excepția privind copia privată — Cerința de coerență în aplicarea excepțiilor — Noțiunea «compensație echitabilă» — Perceperea unei remunerații cu titlu de compensație echitabilă pe imprimante multifuncționale — Remunerație proporțională — Remunerație forfetară — Cumulul remunerațiilor forfetară și proporțională — Mod de calcul — Beneficiarii compensației echitabile — Autori și editori — Partituri”

În cauza C-572/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de cour d'appel de Bruxelles (Curtea de Apel din Bruxelles, Belgia), prin decizia din 23 octombrie 2013, primită de Curte la 8 noiembrie 2013, în procedura

Hewlett-Packard Belgium SPRL

împotriva

Reprobel SCRL,

cu participarea:

Epson Europe BV,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președintele Camerei a treia, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a patra, domnii J. Malenovský (raportor) și M. Safjan și doamnele A. Prechal și K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 ianuarie 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Hewlett-Packard Belgium SPRL, de T. van Innis, avocat;

* Limba de procedură: franceza.

- pentru Reprobel SCRL, de A. Berenboom, de J.-F. Puyraimond, de P. Callens, de D. De Marez și de T. Baumé, avocats;
- pentru Epsom Europe BV, de B. Van Asbroeck, de E. Cottenie și de J. Debussche, avocats;
- pentru guvernul belgian, de J.-C. Halleux și de T. Materne, în calitate de agenți, asistați de F. de Visscher, avocat;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, în calitate de agent;
- pentru Irlanda, de E. Creedon, de E. McPhillips și de A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de J. Bridgman, BL;
- pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer, în calitate de agent;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes și de T. Rendas, în calitate de agenți;
- pentru guvernul finlandez, de H. Leppo, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de J. Hottiaux și de J. Samnadda, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 11 iunie 2015,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 5 alineatul (2) literele (a) și (b) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Hewlett-Packard Belgium SPRL (denumită în continuare „Hewlett-Packard”), pe de o parte, și Reprobel SCRL (denumită în continuare „Reprobel”), pe de altă parte, în legătură cu sumele solicitate de aceasta din urmă de la Hewlett-Packard, corespunzând compensației echitabile datorate în temeiul excepțiilor de la dreptul de reproducere.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (31), (32), (35) și (37) ale Directivei 2001/29 au următorul cuprins:
 - „(31) Trebuie păstrat un echilibru just între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate. Excepțiile existente și limitările de drepturi stabilite de statele membre trebuie reanalizate prin prisma noului mediu electronic. Diferențele existente între excepțiile și limitările privind anumite acte restricționate au efecte negative directe asupra funcționării pieței interne în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe. Asemenea diferențe ar putea deveni mai accentuate odată cu dezvoltarea exploatării în străinătate a operelor și a activităților

transfrontaliere. Pentru a asigura buna funcționare a pieței interne, astfel de excepții și limitări trebuie definite într-un mod mai armonizat. Gradul de armonizare a acestor excepții depinde de impactul lor asupra bunei funcționări a pieței interne.

- (32) Prezenta directivă prevede o enumerare exhaustivă a excepțiilor și limitărilor privind dreptul de reproducere și dreptul de comunicare publică. Anumite excepții sau limitări se aplică doar dreptului de reproducere, dacă este cazul. Această listă ține cont în mod corespunzător de diferitele tradiții juridice ale statelor membre, având în același timp ca scop să asigure funcționarea pieței interne. Statele membre trebuie să aplice în mod coerent aceste excepții și limitări, care vor fi evaluate cu ocazia revizuirii legislației de punere în aplicare în viitor.

[...]

- (35) În cazul anumitor excepții sau limitări, titularii drepturilor trebuie să primească o compensație echitabilă pentru a fi despăgubiți corespunzător pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. La determinarea formei, a modalităților detaliate și a posibilelor niveluri ale acestei compensații echitabile, ar trebui să se țină cont de împrejurările specifice fiecărui caz. În evaluarea acestor împrejurări, un criteriu util ar fi potențialul prejudiciu cauzat titularului de drept prin actul în cauză. În cazul în care titularul dreptului a fost deja plătit în altă formă, de exemplu sub forma unor redevențe din contractul de licență, nu se mai poate face o plată specifică sau separată. Nivelul compensației echitabile ar trebui să țină cont de gradul de utilizare a măsurilor tehnologice de protecție prevăzute prin prezenta directivă. Anumite situații în care prejudiciul cauzat titularului de drept este minim nu pot da naștere unei obligații de plată.

[...]

- (37) Regimurile naționale existente în domeniul reprografiei nu trebuie să creeze, acolo unde există, obstacole majore pentru piața internă. Statelor membre ar trebui să li se permită să prevadă excepții și limitări în cazul reprografiei.”

4 Potrivit articolului 2 din Directiva 2001/29:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte:

- (a) pentru autori, a operelor lor;
- (b) pentru artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;
- (c) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;
- (d) pentru producătorii primelor fixări ale filmelor, cu privire la originalul și copiile filmelor lor;
- (e) pentru organisme de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.”

5 Articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2001/29 prevede:

„Statele membre pot să prevadă excepții sau limitări de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2, în următoarele cazuri:

- (a) pentru reproduceri pe hârtie sau orice suport similar, realizate prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare, cu excepția partiturilor, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile;
- (b) pentru reproduceri pe orice suport realizate de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile care să țină cont de aplicarea sau neaplicarea măsurilor tehnice menționate la articolul 6 pentru operele sau obiectele protejate în cauză;

[...]”

6 Potrivit articolului 5 alineatul (5) din directiva menționată:

„Excepțiile și limitările prevăzute la alineatele (1), (2), (3) și (4) se aplică numai în anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei sau a altui obiect protejat și nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularului dreptului.”

Dreptul belgian

7 Articolul 1 alineatul 1 din Legea din 30 iunie 1994 privind dreptul de autor și drepturile conexe (loi du 30 juin 1994 relative au droit d’auteur et aux droits voisins) (*Moniteur belge* din 27 iulie 1994, p. 19297), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „LDA”), prevede:

„Autorul unei opere literare sau artistice este singurul care are dreptul să reproducă sau să autorizeze reproducerea acesteia, în orice fel și sub orice formă, direct sau indirect, temporar sau permanent, în totalitate sau în parte.

[...]”

8 Articolul 22 alineatul 1 din LDA prevede:

„În cazul în care o operă a fost publicată în mod legal, autorul nu poate interzice:

[...]

4° reproducerea parțială sau integrală a articolelor sau a operelor de artă plastică sau reproducerea unor fragmente scurte din alte opere fixate pe suport grafic sau analog, atunci când această reproducere se efectuează în scop strict personal și nu aduce atingere exploatării normale a operei;

4°bis reproducerea parțială sau integrală a articolelor sau a operelor de artă plastică sau reproducerea unor fragmente scurte din alte opere fixate pe suport grafic sau analog, atunci când această reproducere se efectuează în scopuri didactice sau de cercetare științifică, în măsura în care aceasta urmărește un scop nelucrativ și nu aduce atingere exploatării normale a operei [...]

5° reproducerile operelor sonore și audiovizuale efectuate în sfera familiei și rezervate acesteia.”

9 Articolele 59-61 din LDA prevăd:

„Articolul 59

Autorii și editorii de opere fixate pe suport grafic sau analog au dreptul la o remunerație pentru reproducerea acestora, inclusiv în condițiile stabilite la articolul 22 alineatul 1 punctele 4° și 4°bis [...]

Remunerația se plătește de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul intracomunitar de aparate care permit copierea operelor protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național.

Articolul 60

În plus, o remunerație proporțională, stabilită în funcție de numărul de copii realizate, este datorată de către persoanele fizice sau juridice care realizează copii ale unor opere sau, dacă este cazul, pe socoteala acestora, de către persoanele care pun la dispoziția altora cu titlu oneros sau gratuit un aparat de reproducere.

Articolul 61

Regele stabilește prin decret regal adoptat în Consiliul de Miniștri cuantumul remunerațiilor prevăzute la articolele 59 și 60. Remunerația prevăzută la articolul 60 poate fi adaptată în funcție de sectoarele respective.

Acesta stabilește modalitățile de percepere, de repartizare și de control al remunerațiilor menționate, precum și momentul de la care sunt datorate.

Cu excepția cazului în care convențiile internaționale prevăd altfel, remunerațiile prevăzute la articolele 59 și 60 se atribuie în părți egale autorilor și editorilor.

Potrivit condițiilor și modalităților pe care le stabilește, Regele încredințează unei societăți reprezentative pentru toate societățile de gestionare a drepturilor de autor obligația de a asigura perceperea și repartizarea remunerației.”

- 10 Cuantumul remunerației forfetare și remunerației proporționale, prevăzute la articolele 59 și 60 din LDA, sunt stabilite la articolele 2, 4, 8 și 9 din Decretul regal din 30 octombrie 1997 privind remunerarea autorilor și editorilor pentru copiile unor opere pe suport grafic sau analog realizate în scop personal sau didactic (arrêté royal du 30 octobre 1997 relatif à la rémunération des auteurs et des éditeurs pour la copie dans un but privé ou didactique des œuvres fixées sur un support graphique ou analogue) (denumit în continuare „decretul regal”). Aceste articole prevăd:

„Articolul 2

§ 1 Cuantumul remunerației forfetare aplicabile copiatoarelor se stabilește la:

- 1° [5,01] EUR pentru copiatoarele care realizează mai puțin de 6 copii pe minut;
- 2° [18,39] EUR pentru copiatoarele care realizează între 6 și 9 copii pe minut;
- 3° [60,19] EUR pentru copiatoarele care realizează între 10 și 19 copii pe minut;
- 4° [195,60] EUR pentru copiatoarele care realizează între 20 și 39 de copii pe minut;
- 5° [324,33] EUR pentru copiatoarele care realizează între 40 și 59 de copii pe minut;

- 6° [810,33] EUR pentru copiatoarele care realizează între 60 și 89 de copii pe minut;
- 7° [1 838,98] EUR pentru copiatoarele care realizează mai mult de 89 de copii pe minut.

Pentru a stabili cuantumul remunerației forfetare, este luată în considerare viteza alb-negru, inclusiv pentru aparatele care realizează copii color.

§ 2. Cuantumul remunerației forfetare aplicabil duplicatoarelor și mașinilor de tipărire offset este stabilit la:

- 1° [324,33] EUR pentru fiecare duplicator;
- 2° [810,33] EUR pentru fiecare mașină de tipărire offset.

[...]

Articolul 4

Pentru aparatele care îndeplinesc mai multe funcții care corespund celor ale aparatelor menționate la articolele 2 și 3, cuantumul remunerației forfetare este cuantumul cel mai ridicat din rândul celor prevăzute la articolele 2 și 3 care se pot aplica aparatului integrat.

[...]

Articolul 8

În cazul în care debitorul nu cooperează după cum impun articolele 10-12, cuantumul remunerației proporționale se stabilește la:

- 1° [0,0334] EUR pentru fiecare copie a unei opere protejate;
- 2° [0,0251] EUR pentru fiecare copie a unei opere protejate realizate cu ajutorul aparatelor utilizate de instituțiile de învățământ sau de bibliotecile publice.

Pentru copiile color ale unor opere protejate, sumele menționate la primul paragraf se înmulțesc cu 2.

Articolul 9

În măsura în care debitorul a cooperat la perceperea remunerației proporționale de către societatea de gestionare a drepturilor de autor, cuantumul acesteia se stabilește la:

- 1° [0,0201] EUR pentru fiecare copie a unei opere protejate;
- 2° [0,0151] EUR euro pentru fiecare copie a unei opere protejate realizate cu ajutorul aparatelor utilizate de instituțiile de învățământ sau de bibliotecile publice.

Pentru copiile color ale unor opere protejate, sumele menționate la primul paragraf se înmulțesc cu 2.”

- 11 Cooperarea prevăzută la articolele 8 și 9 din decretul regal este definită la articolele 10-12 din acesta. Articolul 10 prevede:

„Debitorul a cooperat la perceperea remunerației proporționale atunci când:

- 1° a depus declarația pentru perioada avută în vedere la societatea de gestionare a drepturilor de autor în conformitate cu dispozițiile din secțiunea 3;
- 2° a plătit cu titlu provizoriu societății de gestionare a drepturilor de autor, în momentul depunerii declarației la aceasta, remunerația proporțională corespunzătoare numărului declarat de copii ale unor opere protejate, înmulțit cu tariful pertinent prevăzut la articolul 9, și
- 3° a) fie a estimat de comun acord cu societatea de gestionare a drepturilor de autor, înaintea expirării unui termen de 200 de zile lucrătoare de la primirea declarației de către societatea de gestionare a drepturilor de autor, numărul de copii ale unor opere protejate realizate în perioada analizată;
- b) fie a furnizat informațiile necesare pentru elaborarea avizului prevăzut la articolul 14, în măsura în care societatea de gestionare a drepturilor de autor a solicitat un aviz în conformitate cu acest articol.”

- 12 Articolul 26 din decretul regal prevede:

„§ 1. Cel târziu la sfârșitul celui de al doilea an de la data intrării în vigoare a prezentului decret și, ulterior, o dată la cinci ani, societatea de gestionare a drepturilor comandă realizarea unui studiu în Belgia, de către un organism independent, cu privire la copiile unor opere pe suport grafic sau analog realizate în scop personal sau didactic.

§ 2. Acest studiu va avea ca obiect printre altele stabilirea:

- 1° numărului de aparate utilizate și repartizarea acestora pe sectoare de activitate;
- 2° volumul copiilor realizate prin intermediul acestor aparate și repartizarea volumului respectiv pe sectoare de activitate;
- 3° volumul de copii ale unor opere protejate fixate pe un suport grafic sau analog realizate prin intermediul acestor aparate și repartizarea volumului respectiv pe sectoare de activitate;
- 4° repartizarea volumului de copii ale unor opere protejate în funcție de diferitele categorii de opere protejate fixate pe un suport grafic sau analog;
- 5° bugetul alocat de către debitori reproducerii unor opere pe suport grafic sau analog realizate în scop personal sau didactic, precum și bugetul alocat de către debitori remunerației pentru reprografie.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 13 Hewlett-Packard importă în Belgia aparate de reprografie pentru uz personal și profesional, în special aparate „multifuncționale” a căror funcție principală este imprimarea de documente, la viteze care variază în funcție de calitatea imprimării.

- 14 Reprobel este societatea de gestionare a drepturilor care este însărcinată cu perceperea și repartizarea sumelor corespunzătoare compensației echitabile în temeiul excepției privind reprografia.
- 15 Prin faxul din 16 august 2004, Reprobel a informat Hewlett-Packard că vânzarea de către aceasta a unor imprimante „multifuncționale” trebuia să determine, în principiu, plata unei redevențe de 49,20 euro pentru fiecare imprimantă.
- 16 Deoarece reuniunile organizate și schimburile de scrisori dintre Hewlett-Packard și Reprobel nu au putut conduce la un acord cu privire la tariful aplicabil acestor imprimante „multifuncționale”, prin cererea din 8 martie 2010, Hewlett-Packard a chemat în judecată Reprobel la tribunal de première instance de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță din Bruxelles). Aceasta solicita, pe de o parte, ca instanța respectivă să declare că nu se datora nicio remunerație pentru imprimantele pe care le comercializase sau, în subsidiar, că remunerațiile pe care le plătise corespundeau compensațiilor echitabile datorate în temeiul reglementării belgiene, interpretată în lumina Directivei 2001/29. Aceasta solicita, pe de altă parte, ca Reprobel să fie obligată să efectueze în timpul anului, sub sancțiunea unei penalități cu titlu cominatoriu de 10 milioane de euro, un studiu conform celui prevăzut la articolul 26 din decretul regal, privind între altele numărul de imprimante în litigiu și utilizarea efectivă a acestora în calitate de copiatoare de opere protejate, și destinat să compare această utilizare cu utilizările efective ale oricărui alt aparat de reproducere a unor opere protejate.
- 17 La 11 martie 2010, Reprobel a chemat în judecată Hewlett-Packard la același tribunal pentru a obține obligarea acesteia la plata sumei de 1 euro cu titlu provizoriu pentru remunerațiile care erau datorate, în opinia sa, în executarea decretului regal.
- 18 Tribunal de première instance de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță din Bruxelles) a dispus conexarea acestor două proceduri.
- 19 Prin hotărârea din 16 noiembrie 2012, tribunal de première instance de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță din Bruxelles) a statuat că articolul 59 primul paragraf și articolul 61 al treilea paragraf din LDA erau incompatibile cu dreptul Uniunii.
- 20 Hewlett-Packard și Reprobel au declarat apel împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere.
- 21 Cour d’appel de Bruxelles (Curtea de Apel din Bruxelles) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
 - „1) Termenii «compensație echitabilă» de la articolul 5 alineatul (2) litera (a) și de la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie să primească o interpretare diferită după cum reproducerea pe hârtie sau pe orice suport similar, prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau a oricărui alt proces cu efecte similare, este realizată de către orice utilizator sau de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale? În cazul unui răspuns afirmativ, pe ce criterii trebuie să se întemeieze această diferență de interpretare?
 - 2) Articolul 5 alineatul (2) litera (a) și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretate în sensul că autorizează statele membre să stabilească compensația echitabilă care revine titularilor de drepturi sub forma:
 - a) unei remunerații forfetare care se plătește de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul comunitar de aparate care permit copierea operelor protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național, și al cărei quantum se calculează numai în funcție de viteza de copiere pe minut, fără vreo altă legătură cu prejudiciul eventual suferit de către titularii de drepturi, și

- b) unei remunerații proporționale, stabilită numai printr-un preț unitar înmulțit cu numărul de copii realizate, care variază în funcție de împrejurarea dacă debitorul a cooperat sau nu a cooperat la încasarea acestei remunerații și care este în sarcina persoanelor fizice sau juridice care realizează copii ale unor opere sau, eventual, pe socoteala acestora, în sarcina persoanelor care pun la dispoziția altora cu titlu oneros sau gratuit aparatul de copiere.

În cazul unui răspuns negativ la această întrebare, care sunt criteriile pertinente și coerente pe care statele membre trebuie să le urmeze pentru ca, în conformitate cu dreptul Uniunii, compensația să poată fi considerată echitabilă și să fie instaurat un just echilibru între persoanele interesate?

- 3) Articolul 5 alineatul (2) litera (a) și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretate în sensul că autorizează statele membre să atribuie editorilor operelor create de autori jumătate din compensația echitabilă care revine titularilor de drepturi, fără vreo obligație din partea editorilor de a se asigura că autorii beneficiază, chiar și indirect, de o parte din compensația de care au fost privați?
- 4) Articolul 5 alineatul (2) litera (a) și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretate în sensul că autorizează statele membre să instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care revine titularilor de drepturi, sub forma unei sume forfetare și a unei sume pentru fiecare copie realizată, care acoperă implicit, dar în mod cert, în parte și copierea de partituri muzicale și reproducerile nelegale?”
- 22 Prin hotărârea interlocutorie din 7 februarie 2014, cour d’appel de Bruxelles (Curtea de Apel din Bruxelles) a admis cererea de intervenție a Epson Europe BV în litigiul principal.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

- 23 Reprobel și guvernul belgian contestă admisibilitatea întrebărilor referitoare la interpretarea articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, pentru motivul că interpretarea solicitată astfel nu ar avea legătură cu obiectul litigiului principal.
- 24 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul cooperării dintre aceasta și instanțele statelor membre, astfel cum este prevăzută la articolul 267 TFUE, numai instanțele naționale care sunt sesizate cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată au competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinenta întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate privesc interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctul 21).
- 25 Din moment ce întrebările care se referă la dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de pertinență, respingerea de către Curte a unei cereri formulate de o instanță națională este, astfel, posibilă numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care îi sunt adresate (Hotărârea Blanco Pérez și Chao Gómez, C-570/07 și C-571/07, EU:C:2010:300, punctul 36 și jurisprudența citată).

- 26 Or, această situație nu se regăsește în speță. Se reține în fapt că interpretarea solicitată se referă la dreptul Uniunii și că, în măsura în care compensația echitabilă în discuție în litigiul principal se aplică printre altele persoanelor fizice care realizează reproduceri pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, nu este evident că interpretarea solicitată a articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 nu ar avea nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal sau că ar fi de natură ipotetică.
- 27 Rezultă din aceasta că întrebările preliminare sunt admisibile.

Cu privire la prima întrebare

- 28 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta trebuie interpretate în sensul că, în ceea ce privește termenii „compensație echitabilă” care figurează în cuprinsul acestora, trebuie să se stabilească o diferență după cum reproducerea pe hârtie sau pe orice suport similar, prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau a oricărui alt proces cu efecte similare, este realizată de către orice utilizator sau este realizată de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.
- 29 Potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29, statele membre pot să prevadă excepții sau limitări de la dreptul de reproducere pentru reproduceri pe hârtie sau orice suport similar, realizate prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare, cu excepția partiturilor, cu condiția ca titularii de drepturi să primească o compensație echitabilă (denumite în continuare „excepția privind reprografia”).
- 30 Întrucât articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 nu precizează nici utilizatorii cărora le este destinată excepția privind reprografia pe care o prevede, nici finalitatea reproducerii menționate de această dispoziție, nici contextul privat sau nu al acestei reproduceri, o astfel de excepție trebuie să fie înțeleasă în sensul că se referă la toate categoriile de utilizatori, inclusiv persoanele fizice, indiferent de finalitatea reproducerilor, inclusiv cele efectuate pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.
- 31 Articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 prevede, la rândul său, că statele membre pot să prevadă astfel de excepții sau limitări pentru reproduceri pe orice suport, realizate de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească o compensație echitabilă (denumite în continuare „excepția privind copia privată”).
- 32 Întrucât această dispoziție indică explicit că reproducerile pe care le vizează sunt efectuate pe „orice suport”, ea trebuie să fie înțeleasă în sensul că se referă și la cele realizate pe hârtie sau pe un suport similar. Pe de altă parte, întrucât dispoziția menționată nu precizează tehnica de reproducere în cauză, ea trebuie să fie înțeleasă în sensul că nu exclude din domeniul său de aplicare reproducerile realizate prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau prin orice alt proces cu efecte similare.
- 33 În consecință, domeniile de aplicare ale dispozițiilor care prevăd excepția privind reprografia și, respectiv, excepția privind copia privată se suprapun în parte.
- 34 Mai concret, deși reproducerile realizate de persoane fizice pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale pot să intre atât sub incidența excepției privind reprografia, cât și sub cea a excepției privind copia privată, reproducerile realizate de alți utilizatori decât persoane fizice, precum și cele realizate de persoane fizice pentru alt uz decât cel personal sau în scopuri comerciale intră doar sub incidența excepției privind reprografia.

- 35 În ceea ce privește termenii „compensație echitabilă”, trebuie arătat, cu titlu introductiv, că Curtea a statuat deja că noțiunea „compensație echitabilă”, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, este o noțiune autonomă a dreptului Uniunii, care trebuie, așadar, interpretată în mod uniform în toate statele membre care au introdus o excepție privind copia privată (Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctul 37).
- 36 Curtea a statuat de asemenea că o compensație echitabilă trebuie în mod obligatoriu să fie calculată pe baza criteriului prejudiciului cauzat autorilor de opere protejate. Astfel, din considerentele (35) și (38) ale Directivei 2001/29 reiese că conceperea și nivelul compensației echitabile sunt legate de prejudiciul care rezultă pentru autor din reproducerea operei sale protejate efectuată fără autorizarea sa. Din această perspectivă, compensația echitabilă trebuie considerată drept contraprestația pentru prejudiciul suferit de acest autor (a se vedea în acest sens Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctele 40 și 42).
- 37 Desigur, cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Padawan (C-467/08, EU:C:2010:620) privea în mod specific articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29. Cu toate acestea, în respectiva hotărâre, Curtea a interpretat noțiunea de compensație echitabilă recurgând printre altele la argumente, întemeiate pe considerentul (35) al acestei directive, care sunt valabile pentru ansamblul excepțiilor prevăzute la articolul 5 din aceasta și pentru care se cere o compensație echitabilă. Jurisprudența care se degajă din hotărârea respectivă, astfel cum este menționată la punctul 36 din prezenta hotărâre, trebuie, așadar, să fie considerată ca fiind de asemenea pertinentă, *mutatis mutandis*, pentru interpretarea articolului 5 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea VG Wort și alții, C-457/11-C-460/11, EU:C:2013:426, punctele 73 și 77).
- 38 Această concluzie se coroborează cu argumentul întemeiat pe cerința de coerență pentru statele membre în aplicarea excepțiilor de care sunt ținute, astfel cum reiese din ultima teză a considerentului (32) al Directivei 2001/29.
- 39 Astfel, coerența aplicarea acestor excepții, care se suprapun în parte, nu ar putea fi asigurată dacă statele membre ar fi libere să stabilească modul în care trebuie stabilită compensația echitabilă pentru reproducerile efectuate în aceleași condiții, în funcție doar de împrejurarea că acestea au ales să prevadă fie doar una sau alta dintre excepții, fie ambele, simultan sau succesiv.
- 40 Pe baza acestor elemente, trebuie analizat dacă este necesar să se stabilească o diferență, în ceea ce privește compensația echitabilă, în aplicarea excepției privind reprografia între reproduceri pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, realizate de persoane fizice, și cele realizate de alți utilizatori și/sau în alte scopuri.
- 41 În această privință, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 36 din prezenta hotărâre, situația în care reproducerile sunt realizate, în cadrul excepției privind reprografia, de o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale nu este comparabilă, în ceea ce privește compensația echitabilă, cu situația în care reproduceri care, deși au fost efectuate în același cadru al excepției privind reprografia, sunt realizate fie de un alt utilizator decât o persoană fizică, fie de o persoană fizică, însă pentru un alt uz decât personal sau în scopuri care sunt direct sau indirect comerciale, având în vedere că prejudiciile suferite de titularii drepturilor în una și, respectiv, în cealaltă dintre aceste situații nu sunt, ca regulă generală, identice.
- 42 În consecință, trebuie să se stabilească o diferență, în cadrul excepției privind reprografia, în ceea ce privește compensația echitabilă, între, pe de o parte, realizarea de reproduceri de către persoane fizice pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale și, pe de altă parte, realizarea de reproduceri de către persoane fizice însă pentru un alt uz decât personal sau în scopuri care sunt direct sau indirect comerciale, precum și realizarea de reproduceri de către alte categorii de utilizatori.

- 43 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta trebuie interpretate în sensul că, în ceea ce privește termenii „compensație echitabilă” care figurează în cuprinsul acestora, trebuie să se stabilească o diferență după cum reproducerea pe hârtie sau pe un suport similar, prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau a oricărui alt proces cu efecte similare, este realizată de către orice utilizator sau este realizată de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.

Cu privire la a treia întrebare

- 44 Prin intermediul celei de a treia întrebări, care trebuie analizată în al doilea rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care autorizează statul membru să atribuie editorilor operelor create de autori o parte din compensația echitabilă care revine titularilor de drepturi, fără nicio obligație din partea acestor editori de a se asigura că autorii beneficiază, chiar și indirect, de partea din compensație de care au fost privați.
- 45 Trebuie arătat de la bun început că din formularea reținută astfel de instanța de trimitere reiese că întrebarea sa se referă la ipoteza în care compensația plătită editorilor o reduce în mod corespunzător pe cea care ar trebui, în mod normal, să revină titularilor dreptului de reproducere în temeiul Directivei 2001/29.
- 46 Potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolului 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta, posibilitatea statelor membre de a prevedea excepțiile prevăzute la aceste dispoziții este subordonată obligației acestor state de a asigura titularilor dreptului de reproducere perceperea unei compensații echitabile.
- 47 Or, editorii nu figurează printre titularii dreptului de reproducere, astfel cum este prevăzut la articolul 2 din Directiva 2001/29.
- 48 Având în vedere, pe de o parte, că compensația echitabilă, care este datorată în temeiul excepției privind reprografia, precum și al excepției privind copia privată, este destinată, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 36 din prezenta hotărâre, să repare prejudiciul suferit de titularii drepturilor ca urmare a reproducerii operelor acestora fără autorizarea lor și, pe de altă parte, că editorii nu sunt titulari ai dreptului exclusiv de reproducere în sensul articolului 2 din Directiva 2001/29, aceștia din urmă nu suferă niciun prejudiciu în sensul celor două excepții menționate. Aceștia nu pot, așadar, să beneficieze de o compensație în temeiul excepțiilor menționate în cazul în care un astfel de beneficiu ar avea drept consecință privarea titularilor dreptului de reproducere de totalitatea sau de o parte din compensația echitabilă la care au dreptul în temeiul acelorași excepții.
- 49 Rezultă din ceea ce precedă că trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care autorizează statul membru să atribuie editorilor operelor create de autori o parte din compensația echitabilă care revine titularilor de drepturi, fără o obligație din partea acestor editori de a se asigura că autorii beneficiază, chiar și indirect, de partea din compensație de care au fost privați.

Cu privire la a patra întrebare

- 50 Prin intermediul celei de a patra întrebări, care trebuie analizată în al treilea rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și reproducerile de partituri, precum și reproducerile nelegale realizate din surse ilicite.
- 51 În ceea ce privește, mai întâi, partiturile, din modul de redactare a articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 reiese în mod explicit că partiturile sunt excluse din domeniul de aplicare al excepției privind reprografia. Acestea nu pot, așadar, să fie luate în considerare la calculul compensației echitabile în cadrul acestei excepții, inclusiv în cazul în care reproducerea unor partituri ar fi realizată de o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.
- 52 Ținând seama de constatarea de la punctul 33 din prezenta hotărâre, aceeași concluzie se impune, în principiu, în ceea ce privește excepția privind copia privată. Dacă situația ar fi diferită, aplicarea împreună sau în paralel a excepției privind copia privată și a excepției privind reprografia de către statele membre ar risca să fie incoerentă, cu încălcarea cerinței menționate în ultima teză a considerentului (32) al Directivei 2001/29.
- 53 Astfel, în cazul în care reproducerea de partituri ar fi autorizată în cadrul uneia dintre aceste excepții și ar fi interzisă în cadrul celeilalte, situația juridică în statul membru în discuție ar fi contradictorie și ar permite eludarea interdicției de a autoriza reproducerea de partituri.
- 54 În aceste condiții, excluderea partiturilor prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 trebuie să fie înțeleasă în sensul că nu vizează numai să limiteze conținutul excepției privind reprografia, ci și să instituie un regim special pentru acest tip de obiecte protejate, interzicând, în principiu, reproducerea lor fără autorizarea titularilor de drepturi.
- 55 Rezultă de aici că articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun, în principiu, unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și copiile de partituri.
- 56 În aceste condiții, ținând seama de ultima teză a considerentului (35) al Directivei 2001/29, nu poate fi exclus faptul că, în anumite cazuri limitate și izolate, reproducerea neautorizată de partituri efectuată în cadrul excepției privind copia privată poate, atunci când prejudiciul pe care această reproducere îl poate cauza titularilor de drepturi este minim, să fie considerată compatibilă cu regimul special evocat la punctul 54 din prezenta hotărâre.
- 57 În ceea ce privește, în continuare, reproducerile nelegale, Curtea a statuat deja că articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că nu acoperă ipoteza unor copii private realizate din surse nelegale (Hotărârea ACI Adam și alții, C-435/12, EU:C:2014:254, punctul 41).
- 58 Astfel, potrivit Curții, deși articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie să fie înțeles în sensul că excepția privind copia privată interzice, desigur, titularilor dreptului de autor să se prevaleze de dreptul lor exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproduceri în privința persoanelor care realizează copii private ale operelor lor, dispoziția menționată nu poate fi, cu toate acestea, înțeleasă în sensul că impune titularilor dreptului de autor, pe lângă această restricție prevăzută explicit, să tolereze încălcări ale drepturilor lor care pot însoți realizarea de copii private (a se vedea Hotărârea ACI Adam și alții, C-435/12, EU:C:2014:254, punctul 31).

- 59 Curtea a subliniat de asemenea că din considerentul (22) al Directivei 2001/29 reiese că obiectivul oferirii unui suport corespunzător pentru diseminarea culturii nu trebuie atins prin sacrificarea protejării stricte a drepturilor și tolerarea formelor ilegale de distribuire a operelor contrafăcute sau piratate (Hotărârea ACI Adam și alții, C-435/12, EU:C:2014:254, punctul 36) și că, la aplicarea sa, o legislație națională, care nu face distincție între situația în care sursa utilizată pentru realizarea unei reproduceri pentru uz personal este legală și cea în care această sursă este nelegală, este susceptibilă să încalce anumite condiții stabilite la articolul 5 alineatul (5) din Directiva 2001/29 (Hotărârea ACI Adam și alții, C-435/12, EU:C:2014:254, punctul 38).
- 60 Pe de o parte, admiterea posibilității ca asemenea reproduceri să fie realizate dintr-o sursă nelegală ar încuraja circulația operelor contrafăcute sau piratate, reducând în mod necesar volumul vânzărilor sau al altor tranzacții legale privind operele protejate, astfel încât s-ar aduce atingere exploataării normale a acestora (Hotărârea ACI Adam și alții, C-435/12, EU:C:2014:254, punctul 39).
- 61 Pe de altă parte, acest lucru ar fi susceptibil să determine, având în vedere constatarea de la punctul precedent din prezenta hotărâre, un prejudiciu nejustificat titularilor dreptului de autor (Hotărârea ACI Adam și alții, C-435/12, EU:C:2014:254, punctul 40).
- 62 Aceste argumente, la care Curtea a recurs în contextul excepției privind copia privată, pot, prin natura lor, să fie transpuse pe deplin în cazul excepției privind reprografia. În consecință, jurisprudența evocată la punctele 58-61 din prezenta hotărâre trebuie să fie considerată pertinentă în cadrul interpretării acestei din urmă excepții.
- 63 O astfel de interpretare a excepției privind reprografia se coroborează cu faptul că excepția privind copia privată se referă la reproduceri efectuate pe „orice suport”, indiferent că este vorba despre hârtie sau orice suport similar, prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau a oricărui alt proces cu efecte similare. Or, aplicarea acestor două excepții de către statele membre ar risca să fie incoerentă, cu încălcarea cerinței care decurge din ultima teză a considerentului (32) din Directiva 2001/29, în cazul în care s-ar considera că excepția privind reprografia acoperă, contrar excepției privind copia privată, reproducerile nelegale.
- 64 Trebuie, așadar, să se răspundă la a patra întrebare în sensul că articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun, în principiu, unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și reproducerile de partituri și se opun unei astfel de legislații care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și reproducerile nelegale realizate din surse ilicite.

Cu privire la a doua întrebare

- 65 Prin intermediul celei de a doua întrebări, care trebuie analizată în ultimul rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care combină, pentru finanțarea compensației echitabile acordate titularilor de drepturi, două forme de remunerație, și anume, pe de o parte, o remunerație forfetară plătită anterior operațiunii de reproducere de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul comunitar de aparate care permit reproducerea operelor protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național și al cărei quantum se calculează doar în funcție de viteza cu care acestea pot să realizeze reproducerile, și, pe de altă parte, o remunerație proporțională, percepută ulterior operațiunii de reproducere, stabilită doar printr-un preț unitar înmulțit cu numărul de reproduceri realizate, care variază, în plus, după cum debitorul a cooperat sau nu a cooperat la perceperea acestei remunerații, care este, în principiu, în sarcina persoanelor fizice sau juridice care realizează reproduceri ale unor opere.

- 66 Sistemul în discuție în litigiul principal se prezintă ca un sistem combinat de remunerații care cuprinde, în scopul finanțării compensației echitabile, în același timp o remunerație stabilită anterior operațiunii de reproducere, în funcție de viteza cu care aparatul realizează reproducerea din punct de vedere tehnic, și o remunerație stabilită ulterior operațiunii de reproducere, în funcție de numărul de reproduceri realizate.
- 67 În primul rând, în ceea ce privește remunerația stabilită în avans, instanța de trimitere ridică printre altele problema dacă viteza maximă la care un aparat realizează reproducere constituie un criteriu pertinent pentru stabilirea redevenței pe care trebuie să o achite fabricanții, importatorii sau cumpărătorii intracomunitari de aparate care permit reproducerea de opere protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național.
- 68 În această privință, trebuie, de la bun început, să se amintească, astfel cum s-a evocat la punctele 36 și 37 din prezenta hotărâre, că, pe de o parte, compensația echitabilă are ca obiect despăgubirea în mod adecvat a titularilor de drepturi de autor pentru reproducerea realizată, fără autorizarea lor, a unor opere protejate. Aceasta trebuie, în consecință, să fie considerată o contraprestație pentru prejudiciul suferit de titularii menționați, care rezultă din actul de reproducere. Pe de altă parte, jurisprudența Curții privind criteriul prejudiciului trebuie să se aplice atât în cadrul excepției privind copia privată, cât și în cel al excepției privind reprografia.
- 69 Rezultă de aici, pe de o parte, că compensația echitabilă este, în principiu, destinată să repare prejudiciul suferit ca urmare a reproducerilor efectiv realizate (denumit în continuare „criteriul prejudiciului efectiv”) și, pe de altă parte, că revine, în principiu, persoanelor care au efectuat reproducerea obligația de a repara prejudiciul legat de aceasta, prin finanțarea compensației care urmează a fi plătită titularului de drepturi (a se vedea Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctul 45).
- 70 În aceste condiții, Curtea a admis că, ținând seama de dificultățile practice de identificare a utilizatorilor, precum și de obligare a acestora să îi despăgubească pe titularii drepturilor pentru prejudiciul cauzat, statele membre pot institui o redevență nu în sarcina utilizatorilor în cauză, ci a persoanelor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun respectivele echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția lor sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere și care pot să transfere costul redevenței asupra utilizatorilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctele 46 și 48).
- 71 Se înțelege că quantumul unei astfel de redevențe stabilite în avans nu poate fi fixat pe baza criteriului prejudiciului efectiv, întrucât amploarea acestuia rămâne necunoscută la momentul punerii în circulație a aparatelor în discuție pe teritoriul național. Această redevență trebuie, în consecință, să fie în mod necesar concepută forfetar.
- 72 În această privință, se prezumă în mod legitim că persoanele la dispoziția cărora sunt puse astfel de aparate beneficiază integral de această punere la dispoziție, cu alte cuvinte se consideră că utilizează toate funcțiile îndeplinite de respectivele aparate, inclusiv pe cea de reproducere. În consecință, simpla capacitate a acelorași aparate de a efectua reproducere este suficientă pentru a justifica aplicarea redevenței persoanelor în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctele 55 și 56).
- 73 În schimb, nu se poate deduce din jurisprudența citată la punctul anterior din prezenta hotărâre că se consideră că toate persoanele la dispoziția cărora sunt puse aceste aparate utilizează în întregime capacitatea tehnică de reproducere a acestora, întrucât această capacitate corespunde numărului maxim de reproduceri care pot fi realizate din punct de vedere tehnic într-o limită de timp dată.

- 74 Astfel, este cert că, întrucât diferitele categorii de cumpărători sau de utilizatori nu au aceleași nevoi și nu sunt supuși acelorași limite precum cele prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, ele exploatează capacitatea tehnică a unui anumit aparat doar în măsura acestor nevoi și a acestor limite.
- 75 Printre altele, exploatarea capacității tehnice a aparatelor de reproducere diferă după cum persoana în cauză efectuează reproduceri pentru o utilizare publică sau pentru uz personal, în scopuri comerciale sau în alte scopuri.
- 76 O remunerație al cărei quantum este stabilit în mod forfetar și care se plătește de persoanele care pun aparate la dispoziția persoanelor fizice și juridice pentru efectuarea de reproduceri trebuie, în principiu, să țină seama de această diferență, dat fiind că evaluarea prejudiciului poate determina rezultate considerabil diferite în funcție de situațiile evocate la punctul anterior din prezenta hotărâre.
- 77 Din ceea ce precedă rezultă că articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din această directivă se opun unei remunerații forfetare, precum cea în discuție în litigiul principal, plătite anterior operațiunii de reproducere de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul intracomunitar cu ocazia punerii în circulație a unui aparat pe teritoriul național, în cazul în care quantumul acestei remunerații este stabilit doar în funcție de viteza cu care acest aparat este capabil din punct de vedere tehnic să efectueze reproduceri.
- 78 În al doilea rând, în ceea ce privește remunerația percepută ulterior operațiunii, instanța de trimitere ridică, în esență, problema dacă dreptul Uniunii autorizează un stat membru să modifice quantumul redevenței pe care trebuie să o plătească persoanele fizice sau juridice care realizează reproduceri de opere în funcție de împrejurarea că aceste persoane cooperează sau nu cooperează la perceperea redevenței.
- 79 În această privință, astfel cum s-a amintit la punctul 36 din prezenta hotărâre, compensația echitabilă urmărește să repare prejudiciul cauzat titularilor de drepturi. Or, prejudiciul cauzat autorului rămâne identic, indiferent dacă debitorul cooperează sau nu cooperează la perceperea unei astfel de redevențe.
- 80 Faptul de a coopera sau de a nu coopera nu poate, așadar, să constituie un criteriu adecvat pentru a modifica quantumul redevenței destinate să finanțeze, în aval, compensația echitabilă.
- 81 În al treilea și ultimul rând, trebuie analizat dacă articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale care instituie un sistem combinat care conține cumulativ o remunerație forfetară plătită în avans și o remunerație proporțională stabilită ulterior.
- 82 În această privință, din jurisprudența amintită la punctul 69 din prezenta hotărâre reiese implicit că instituirea unei redevențe stabilite anterior realizării reproducerilor nu poate, în principiu, să fie autorizată decât în subsidiar, în cazul imposibilității de a se identifica utilizatorii și, în consecință, de a evalua prejudiciul efectiv suferit de titularii de drepturi.
- 83 Cu toate acestea, având în vedere posibilitatea lăsată statelor membre de a stabili modalitățile de finanțare și de percepere a compensației echitabile, precum și nivelul acestei compensații, un sistem care combină o remunerație forfetară stabilită în avans și o remunerație proporțională stabilită ulterior nu poate fi considerat, *a priori*, incompatibil cu articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și cu articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta.
- 84 În aceste condiții, un astfel de sistem trebuie să permită, în ansamblul său, perceperea unei redevențe cu titlu de compensație echitabilă al cărei quantum să corespundă, în esență, prejudiciului efectiv suferit de titularii de drept, înțelegându-se că un stat membru care ar alege să instituie o formă de

remunerație stabilită ulterior operațiunii, al cărei quantum ar fi în funcție de numărul de reproduceri realizate, nu ar părea să fie expus dificultăților practice de identificare și de evaluare evocate la punctul 82 din prezenta hotărâre.

- 85 Pentru a putea îndeplini condiția menționată la punctul anterior din prezenta hotărâre, un sistem care combină o remunerație forfetară stabilită în avans și o remunerație proporțională stabilită ulterior, precum cel în discuție în litigiul principal, trebuie să conțină mecanisme, în special de rambursare, destinate să corecteze orice situație de „supracompensare” în detrimentul unei sau altei categorii de utilizatori (a se vedea prin analogie Hotărârea Amazon.com International Sales și alții, C-521/11, EU:C:2013:515, punctele 30 și 31).
- 86 Astfel, o asemenea „supracompensare” nu ar fi compatibilă cu cerința, prevăzută în considerentul (31) al Directivei 2001/29, potrivit căreia trebuie păstrat un echilibru just între titularii de drept și utilizatorii de obiecte protejate.
- 87 În special, un astfel de sistem combinat de remunerație trebuie să fie prevăzut cu mecanisme, în special de rambursare, care să permită aplicarea suplimentară a criteriilor prejudiciului efectiv și prejudiciului stabilit în mod forfetar.
- 88 Rezultă din considerațiile care preced că articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care instituie un sistem care combină, pentru finanțarea compensației echitabile care revine titularilor de drepturi, două forme de remunerație, și anume, pe de o parte, o remunerație forfetară care se plătește anterior operațiunii de reproducere de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul comunitar de aparate care permit reproducerea operelor protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național, și, pe de altă parte, o remunerație proporțională, plătită ulterior acestei operațiuni de reproducere, stabilită doar printr-un preț unitar înmulțit cu numărul de reproduceri realizate, în sarcina persoanelor fizice sau juridice care realizează aceste reproduceri, în măsura în care:
- remunerația forfetară plătită în avans este calculată doar în funcție de viteza cu care aparatul în cauză poate să realizeze reproducerile;
 - remunerația proporțională percepută ulterior operațiunii variază în funcție de împrejurarea dacă debitorul a cooperat sau nu a cooperat la perceperea acestei remunerații;
 - sistemul combinat în ansamblul său nu este prevăzut cu mecanisme, în special de rambursare, care să permită aplicarea suplimentară a criteriilor prejudiciului efectiv și prejudiciului stabilit în mod forfetar cu privire la diferitele categorii de utilizatori.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 89 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) **Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta trebuie interpretate în sensul că, în ceea ce privește termenii „compensație**

echitabilă” care figurează în cuprinsul acestora, trebuie să se stabilească o diferență după cum reproducerea pe hârtie sau pe un suport similar, prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau a oricărui alt proces cu efecte similare, este realizată de către orice utilizator sau este realizată de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.

- 2) Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care autorizează statul membru să atribuie editorilor operelor create de autori o parte din compensația echitabilă care revine titularilor de drepturi, fără o obligație din partea acestor editori de a se asigura că autorii beneficiază, chiar și indirect, de partea din compensație de care au fost privați.
- 3) Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun, în principiu, unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și reproducerile de partituri și se opun unei astfel de legislații care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și reproducerile nelegale realizate din surse ilicite.
- 4) Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, precum cea în discuție în litigiul principal, care instituie un sistem care combină, pentru finanțarea compensației echitabile care revine titularilor de drepturi, două forme de remunerație, și anume, pe de o parte, o remunerație forfetară care se plătește anterior operațiunii de reproducere de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul comunitar de aparate care permit reproducerea operelor protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național, și, pe de altă parte, o remunerație proporțională, plătită ulterior acestei operațiuni de reproducere, stabilită doar printr-un preț unitar înmulțit cu numărul de reproduceri realizate, în sarcina persoanelor fizice sau juridice care realizează aceste reproduceri, în măsura în care:
 - remunerația forfetară plătită în avans este calculată doar în funcție de viteza cu care aparatul în cauză poate să realizeze reproducerile;
 - remunerația proporțională percepută ulterior operațiunii variază în funcție de împrejurarea dacă debitorul a cooperat sau nu a cooperat la perceperea acestei remunerații;
 - sistemul combinat în ansamblul său nu este prevăzut cu mecanisme, în special de rambursare, care să permită aplicarea suplimentară a criteriilor prejudiciului efectiv și prejudiciului stabilit în mod forfetar cu privire la diferitele categorii de utilizatori.

Semnături